

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	14
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	15
8.	EKLER.....	25

KISALTMALAR

AATUHK: Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun

BEBKA: Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

EHABS: Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi

GHS: Geçiş Hakkı Sağlayıcısı

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: 2016 Bütçe Ödenekleri ve Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu

Tablo 2: Son 3 Yıl Bütçe Giderleri Tablosu

Tablo 3: Son 3 Yıl Bütçe Gelirleri Tablosu

Tablo 4: 31.12.2016 Tarihi İtibariyle Kurumun Toplam Borcu

Tablo 5: Mali Tabloda Yer Alan Dış Mali Borç Tutarı

Tablo 6: 31.12.2016 Tarihi İtibariyle Kalan Yurt Dışı Kredi Tutarı

Tablo 7: Kur Değerlemesi Yapılmamasının 2016 Yılı Faaliyet Sonuçlarına Etkisi

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Belediye bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır. Kurum, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 27.05.2016 tarih 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği uyarınca kurumun mali raporlama süreci, bütçe kesin hesabı (Md. 40) ve mali tabloların hazırlanmasını (Md.484) içermektedir.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin 2016 gider bütçesi 829.432.000,00 TL öngörölmüş ancak yılsonunda bütçe gerçekleşmesi 416.397.729,03 TL olmuştur.

Kurumun 2016 gelir bütçesi 611.100.000,00 TL tahmin edilmiş olup, yılsonunda gerçekleşen gelir ise 415.274.103,07 TL olmuştur.

Tablo 1: 2016 Bütçe Ödenekleri ve Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu

HESAP ADI	2016 BÜTÇE TAHMİNİ (NET BÜTÇE ÖDENEĞİ)	2016 GERÇEKLEŞEN GİDER	2016 GERÇEKLEŞME ORANI (%)
PERSONEL GİDERLERİ	85.436.000,00	71.180.739,67	83,31
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	12.461.000,00	10.566.083,65	84,79
MAL VE HİZMET ALIM	270.967.500,00	215.036.613,71	79,36
FAİZ GİDERLERİ	39.750.000,00	39.630.682,51	99,7
CARİ TRANSFERLER	16.023.000,00	12.398.814,74	77,38
SERMAYE GİDERLERİ	403.310.000,00	67.584.794,75	16,76
SERMAYE TRANSFERLERİ	7.000,00	0	0
BORÇ VERME	16.000,00	0	0
YEDEK ÖDENEK	1.461.500,00	0	0
TOPLAM	829.432.000,00	416.397.729,03	50,2
HESAP ADI	2016 BÜTÇE TAHMİNİ	2016 GERÇEKLEŞEN GELİR	2016 GERÇEKLEŞME ORANI (%)
VERGİ GELİRLERİ	8.109.000,00	5.993.733,40	73,91
TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	117.127.000,00	58.150.193,77	49,65
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	34.000,00	100.321,88	295,06
DİĞER GELİRLER	398.867.000,00	351.056.980,49	88,01
SERMAYE GELİRLERİ	87.010.000,00	16.750,00	0,02

RED VE İADELER (-)	47.000,00	43.876,47	-93,35
TOPLAM	611.100.000,00	415.274.103,07	67,96

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin son beş yıla ait bütçe tahminleri ile gerçekleştirmeleri değerlendirilmiş, bütçe gelir gerçekleşme oranı % 67 iken bütçe gider gerçekleşmesinin % 50 seviyesinde kalarak tahminden % 50 saptığı tespit edilmiştir. Gider bütçesinde ortaya çıkan bu sapmanın temel nedeninin, bazı yıllarda %16' ya kadar düşecek şekilde farklılaşan; "Sermaye Giderleri" ödenekleri olduğu görülmektedir. Henüz başlamamış işlere ilişkin ödeneklerin, iptal edilmeden ertesi yıla aynen devrinin yarattığı kümülatif etkinin bu duruma yol açtığı değerlendirilmektedir.

Tablo 2: Son 3 Yıl Bütçe Giderleri

HESAP ADI	2014	2015	2016
PERSONEL GİDERLERİ	58.257.436,57	65.125.776,09	71.180.739,67
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	8.758.983,34	9.278.551,75	10.566.083,65
MAL VE HİZMET ALIMLARI	118.870.582,61	175.574.648,55	215.036.613,71
FAİZ GİDERLERİ	28.545.000	36.787.013,07	39.630.682,51
CARİ TRANSFERLER	17.907.238,97	12.409.899,63	12.398.814,74
SERMAYE GİDERLERİ	114.502.696,88	87.419.295,57	67.584.794,75
SERMAYE TRANSFERLERİ	18.337.500,00	25.562.500,00	0
TOPLAM	365.179.438,37	412.157.684,66	416.397.729,03

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin son üç yıl bütçe giderleri incelendiğinde; bütçe giderlerinin arttığı, sermaye giderlerinin 2016 yılında 2015 yılına göre önemli ölçüde azaldığı ancak mal ve hizmet alımlarında gerçekleşen artış nedeniyle 2016 yılında bütçe giderlerinin artış seyrinin devam ettiği görülmektedir.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin dış finansman kaynaklarından sağlamış olup 310 Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar ve 410 Dış Mali Borçlar hesaplarında takip ettiği dış borç yükümlülüklerine ilişkin taksit ödemelerinin içerdiği faiz giderlerinin, olumsuz kur farkı nedeniyle arttığı ve bunun sonucunda faiz giderlerinin 2016 yılında da artmaya devam ettiği görülmektedir.

Tablo 3: Son 3 Yıl Bütçe Gelirleri

HESAP ADI	2014	2015	2016
VERGİ GELİRLERİ	4.693.336,37	5.360.162,46	5.993.733,40
TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	67.761.880,10	73.991.530,45	58.150.193,77
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	13.003,65	0	100.321,88
DİĞER GELİRLER	254.035.804,88	312.083.263,41	351.056.980,49
SERMAYE GELİRLERİ	1.031.200,96	1.045.695,16	16.750,00
RED VE İADELER (-)	3.129.971,78	2.456.784,00	43.876,47
TOPLAM	324.405.254,18	390.023.867,48	415.274.103,07

Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin bütçe gelirleri incelendiğinde; bütçe gelirlerinin son üç yılda arttığı anlaşılmaktadır. Ancak Kurum gelirleri içinde en önemli payın Diğer Gelirler hesabı içinde yer alan merkezi idare payları olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4: 31.12.2016 Tarihi İtibariyle Kurumun Toplam Borcu

BORÇLU OLUNAN KURUM	ANAPARA	FAİZ	TOPLAM BORÇ TUTARI
İLLER BANKASI	111.339.512,58	47.783.025,65	159.122.538,23
TİCARİ BANKALAR (YURT İÇİ)	150.496.219,94	69.164.983,08	219.661.203,56
TİCARİ BANKALAR (YURT DIŞI)*	309.785.112,12	69.368.272,00	379.153.384,12
TOPLAM	571.620.844,64	186.316.280,73	757.937.125,91

Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin, dış finansman kaynaklarından sağlamış olduğu dış borç yükümlülüklerini, ay sonlarında T.C. Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlemediği tespit edilmiştir. Kurumun 2016 yılı mali tablolarında, dış mali borçların izlendiği 310 ve 410 no'lu hesapların toplamının 132.215.919,32 TL olduğu görülmektedir. Ancak, yukarıda yer verilen tabloda görüleceği üzere; 31.12.2016 tarihi itibariyle, İdarenin yurtdışı bankalara döviz cinsinden yükümlülüğünün 379.153.384,12 TL olduğu, bilançonun yabancı kaynaklar kısmında, dış mali borç tutarının olması gerekenden 246.937.464,80 TL (379.153.384,12 TL - 132.215.919,32 TL = 246.937.464,80 TL) daha düşük görüldüğü değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5' nci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar

denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Dış Mali Borçlara Kur Değerlemesinin Yapılmaması Sonucu Dış Borçların Bilançoda Olduğundan Daha Düşük Görünmesi

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 'Bilanço İlkeleri' başlıklı 8'inci maddesinde, *“Bilanço ilkelerinin amacının, kamu idaresinin tasarrufundaki kaynaklar ile bunlarla elde edilen varlıkların muhasebe kayıtlarının yapılması, mali tablolarının hazırlanması ve raporlanması yoluyla, belli bir tarihte kamu idaresinin mali durumunun ilgililer için saydam ve gerçeğe uygun olarak yansıtılması olduğu”* ;

“Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler” başlıklı 10'uncu maddesinde, *“Dönem sonu bilanço gününde yabancı kaynak hesaplarında kayıtlı olup, yabancı para cinsinden takip ve ödemesi yapılan tutarların değerlemeye tabi tutulacağı ve raporlama tarihindeki değerleriyle mali raporlarda gösterileceği”* ;

“Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Kur Değişiklikleri” başlıklı 19'uncu maddesinde; *“Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve faaliyetlerin ulusal para birimi cinsinden.... işlem ve faaliyetin gerçekleştiği tarihteki kur üzerinden kaydedileceği”*;

Yabancı paralar ve yabancı para cinsinden izlenen varlıklar ve yabancı kaynakların, raporlama tarihinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca belirlenen ilgili döviz kuru üzerinden değerlemeye tabi tutulacağı ve değerlendirme günündeki kur üzerinden muhasebe kayıtlarında gösterileceği;

Yabancı para cinsinden yapılan parasal bir işlemin ilk kayda alındığı gün ile değerlendirme günü ya da ödeme günü veya tahsilat yoluyla kayıtlardan çıkarıldığı gün arasındaki kurlarda değişme olduğunda ortaya çıkan kur farkları oluştukları dönemlerde gelir, gider veya emanet olarak kaydedileceği, öz kaynaklarda meydana gelen değişimin ne kadarının kur farklarından kaynaklandığı ve kur farklılıklarının raporlara etkileri raporların dipnotlarında belirtileceği;

“Değer ve Miktar Değişimleri” başlıklı 33'üncü maddesinde, *“Varlık ve yabancı kaynakların değerlemeye tabi tutulmaları sonucunda, fiyat değişmelerinden dolayı ortaya çıkan artış ve azalışların değer değişimi; borçların, alacakların veya varlıkların hacim, sayı gibi miktarlarında meydana gelen ve kamu idarelerinin inisiyatifi dışında ortaya çıkan artış ve azalışlar ise miktar değişimi olduğu ve bu şekilde ortaya çıkan kazanç ve kayıpların ilgisine göre öz kaynaklar ana hesap grubunda açılan hesaplara veya gelir ve gider hesaplarına*

kaydedileceği, bu şekillerde ortaya çıkan kazanç ve kayıpların öz kaynakları nasıl etkilediğinin ise bilançonun dipnotlarında açıklanacağı” ;

Sırasıyla 170 ve 216’ncı maddelerinde ise; *“Cari yılda ödenecek dış mali borçlar hesabının, herhangi bir dış finansman kaynağından, belirli bir geri ödeme planına göre geri ödenmek üzere sağlanan dış borçlardan cari yılda ödenecek olanların anapara tutarları ve kur farklarının, dış mali borçlar hesabının ise sağlanan dış borçların anapara tutarları ve kur farklarının izlenmesi için kullanılacağı”* hükümleri yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 310-“Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar hesabının işleyişi” başlıklı 146’ncı maddesinde, *“Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki dış borçlar hesabında kayıtlı olup dönem sonunda vadesi bir yılın altına inmiş olan tutarların bu hesaba alacak, 410-Dış Mali Borçlar Hesabına borç kaydedileceği ve bu hesapta kayıtlı tutarların, ay sonu T.C. Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda ortaya çıkan kur farkı artışlarının bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği”* kayıt altına alınmaktadır.

Buna göre; İdare, dış finansman kaynaklarından sağlamış olduğu ve "310-Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar" ve "410-Dış Mali Borçlar" hesaplarında takip ettiği dış borç yükümlülüklerini, ay sonlarında T.C. Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlemeli ve ortaya çıkan olumsuz kur farklarını "630-Giderler" Hesabına borç kaydetmelidir. Böylelikle, hem dış borç yükümlülüklerinin mali tabloda gerçek tutar üzerinden gösterimi garanti altına alınmış olacak hem de günümüz mali tablo kullanıcılarının ve kamuoyunun arzu ettiği saydam ve hesap verebilir bir muhasebe ve raporlama sisteminin oluşturulması sağlanacaktır. Dış borcun, alındığı tarihteki döviz kuru üzerinden muhasebeleştirilmesi ve mali tabloda bu tutar üzerinden izlenmesi, Kurumun raporlama tarihinde ödemekle yükümlü olduğu toplam dış borç yükümlülüklerinin mali tabloda olduğundan az görünmesine diğer bir ifadeyle Türk Lirasının değer kaybına bağlı olarak zaman içinde ortaya çıkan olumsuz kur farklarının dış borçlar üzerindeki artırıcı etkisinin bilançoda görünmemesine neden olmaktadır.

İdare dış borç taksit ödemelerinin gerçekleştirilmesi ve muhasebeleştirilmesi esnasında, taksit ödeme günündeki kurları kullanmak durumunda kalmakta ve o dış borç ödemesine ilişkin ortaya çıkan olumsuz kur farkını yıl içinde "630.11.99 Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri" hesabına, faiz giderini ise "630.04.03.09.01 Diğer Dış Borç Faiz Giderleri" hesabına kaydederek borcun o taksit ödemesi kadar olan kısmına ilişkin kur farklarını

muhasesebeleştirilmektedir. Ancak, mali tabloda; 310 ve 410 nolu hesaplarda bulunan dış borç yükümlülük tutarları, borcun alındığı tarihteki döviz kuru üzerinden yer almaktadır. Diğer bir ifadeyle; kayıtlı bulunan dış mali borç, raporlama gününde geçerli dönem sonu kurları ile değerlemeye tabi tutulmadığından mali tabloda olduğundan az görünmektedir.

Tablo5: Mali Tabloda Yer Alan Dış Mali Borç Tutarı (TL)

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kodu	Hesap	Borç Tutarı	Alacak Tutarı	Borç Kalanı	Alacak Kalanı	
310	2	1	Tahsisli Krediler	30.159.316,00	63.913.002,24	0	33.753.686,24
410	2	1	Tahsisli Krediler	33.753.686,24	132.215.919,32	0	98.462.233,08
Toplam							132.215.919,32

Tablo 6: 31.12.2016 İtibariyle Kalan Yurt Dışı Kredi Tutarı

YURT DIŞI KREDİLER			
EIB (AVRUPA YATIRIM BANKASI)			
	30.12.2016 Tarihi	30.12.2016 Tarihi	Borcun TL Karşılığı
	İtibariyle Kalan Borç	Kur	
Anapara \$	36.940.263,05 \$	3,5255	130.232.897,38 TL
Anapara €	40.661.024,10 €	3,7166	151.120.762,17 TL
Toplam A.P.			281.353.659,55 TL
NIB			
Anapara \$	8.064.516,40 \$	3,5255	28.431.452,57 TL
TOPLAM			
Anapara \$	45.004.779,45 \$	3,5255	158.664.349,95 TL
Anapara €	40.661.024,10 €	3,7166	151.120.762,17 TL
Toplam A.P.			309.785.112,12 TL

İdarenin 2016 yılı mali tablolarında, dış mali borçların izlendiği 310 ve 410 nolu hesapların toplamının 132.215.919,32 TL olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, yukarıda yer verilen tabloda görüleceği üzere; 31.12.2016 tarihi itibariyle, İdarenin döviz cinsinden yükümlülüğünün (45.004.779,45 \$ + 40.661.024,10 €) olduğu ve bu tutarların 30.12.2016 tarihli döviz kurları ile değerlemesi yapıldığında, mali tablolarda dış mali yükümlülük tutarının 309.785.112,12 TL olması gerektiği değerlendirilmektedir. Buna göre, bilançonun yabancı

kaynaklar kısmında, dış mali borç tutarı olması gerekenden 177.569.192,80 TL (309.785.112.12 TL - 132.215.919,32 TL = 177.569.192,80 TL) daha düşük görünmektedir.

Bununla birlikte, yukarıda bahsi geçen değerlendirme işleminin önceki yıllarda yapılmaması sonucu; 2016 yılına ait 630 Giderler hesabı, olduğundan 48.530.238 TL, 2015 yılı ve öncesine ilişkin mali tablolarda Giderler Hesabı, olduğundan 129.038.954,80 (177.569.192,80 – 48.530.238= 129.038.954,80) TL daha düşük görünmektedir. Dolayısıyla, 2016 yılı mali tablosunda, 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ile 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları hesaplarının; bu tutarlar kadar yüksek görüldüğü değerlendirilmektedir.

Tablo 7:Kur Değerlemesi Yapılmamasının 2016 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosuna Etkisi

	31.12. 2016 Toplam Borç	31.12.2016 Kur	31.12.2015 Kur	2016 Yılı Cari Gider Etkisi
USD	45.004.779,45 \$	3,5255	2,9233	27.101.878 TL
EURO	40.661.024,10 €	3,7166	3,1896	21.428.360 TL

Kamu idaresi cevabında; "Büyükşehir Belediyemizin Dış Mali Borçlarına kur değerlendirme yapmaması sonucu dış borçların bilançoda olduğundan daha düşük görüldüğü tespit edilmiştir.

"310 Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar" ve "410 Dış Mali Borçlar" hesaplarında takip ettiğimiz dış borç yükümlülükleriyle ilgili tespitlerinize ilişkin olarak bundan böyle, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 10, 19 ve 33 üncü maddeleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 146'ncı maddesi uyarınca işlem tesis edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; bulgu konusu husus kabul edilerek, "310 Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar" ve "410 Dış Mali Borçlar" hesaplarında takip edilen dış borç yükümlülükleriyle ilgili tespitlerimize ilişkin olarak, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 10, 19 ve 33'üncü maddeleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 146'ncı maddesi uyarınca işlem tesis edileceği ifade edilmektedir.

Ancak, dış mali borçlara kur değerlemesinin yapılmaması, mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliğini birçok hesap alanı üzerinden olumsuz yönde etkilemektedir. İdarenin 2016 yılı mali tablolarında, dış mali borçların izlendiği 310 ve 410 nolu hesapların toplamı, 132.215.919,32 TL olarak görülmektedir. Diğer yandan, 31.12.2016 tarihi itibarıyla, İdarenin

döviz cinsinden yükümlülüğünün (45.004.779,45 \$ + 40.661.024,10 €) olduğu ve bu tutarların 30.12.2016 tarihli döviz kurları ile değerlemesi yapıldığında, mali tablolarda dış mali yükümlülük tutarının 309.785.112.12 TL olması gerektiği değerlendirilmektedir. Buna göre, bilançonun yabancı kaynaklar kısmında, dış mali borç tutarı olması gerekenden 177.569.192,80 TL (309.785.112.12 TL - 132.215.919,32 TL = 177.569.192,80 TL) daha düşük görünmektedir.

Bununla birlikte, yukarıda bahsi geçen değerlendirme işleminin önceki yıllarda da yapılmaması sonucu; 2016 yılına ait 630 Giderler hesabı, olduğundan 48.530.238 TL, 2015 yılı ve öncesine ilişkin mali tablolarda Giderler Hesabı, olduğundan 129.038.954,80 (177.569.192,80 – 48.530.238= 129.038.954,80) TL daha düşük görünmektedir. Dolayısıyla, 2016 yılı mali tablosunda, 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ile 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları hesaplarının; bu tutarlar kadar yüksek görüldüğü değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Taşınmazların Tümünün Kayıt Altına Alınmaması

‘Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in ‘Kayıt ve Kontrol İşlemleri’ başlıklı 5’inci maddesinde;

“Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır. Kayıt işlemleri; taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsar.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, idaresinde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri; kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır. Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre, harcama yetkilileri tarafından görevlendirilecek personele yaptırılabilir.” denilmektedir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre taşınmaz kayıt işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanıp

konsolide edilmesi; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği de tüm taşınmazların mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesine ait taşınmazlara ilişkin envanter çalışmasının 2016 yıl sonu itibariyle tamamlanamadığı, kurumdan alınan taşınmazlara ilişkin listeler ile Tapu Genel Müdürlüğü'nden alınan listeler arasında farklılıklar bulunduğu, özellikle iki büyük merkez ilçe olan Tepebaşı ve Odunpazarı ilçelerinin merkez mahallelerindeki taşınmazlara ilişkin farklılıkların giderilmesine yönelik çalışmaların devam ettiği tespit edilmiştir. Bu işlemlerin yapılmaması nedeniyle, Maddi Duran Varlık Hesapları 2016 yılı mali tablolarında olması gerekenden daha düşük tutarda görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Büyükşehir Belediyemize ait taşınmazlara ilişkin listeler ve Tapu Genel Müdürlüğünden alınan listeler arasında farklılıklar bulunduğu ve Maddi Duran Varlık Hesaplarının 2016 yılı Mali Tablolarında olması gerekenden daha düşük tutarlarda olduğu tarafınızca tespit edilmiştir.

Söz konusu tespitinize ilişkin olarak yapılan incelemeler neticesinde, taşınmaz sayılarındaki farklılığın, kamulaştırma işlemlerinin hisse bazında kısım kısım tamamlanması ve her işlem için Olgu Sisteminde ayrı kayıt girilmesine karşılık, tapuda bazı taşınmazların hissedarlarının ayrı ayrı tek hisse olarak kayıtlı olmaması nedeniyle oluştuğu; Maddi Duran Varlıklar Hesaplarının 2016 Mali Tablolarında olması gerekenden daha düşük tutarda olma nedeninin ise çok önceki yıllarda yapılan mükerrer kayıtların olduğu fark edilerek hesaplardan düşülmesi sebebiyle meydana geldiği anlaşılmıştır.

Ayrıca, Büyükşehir Belediyemize ait taşınmazlar 6360 sayılı kanun gereği evvelce İl Özel İdare'ye ait olup, daha sonra Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu ile yapılan işlemlere karşı açılan davaların sonuçlanmasının beklendiğinden envanter hazırlama çalışmaları halen devam etmektedir." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca taşınmaz kayıt işlemlerinin yapılmasına devam edildiği ve çalışmanın en kısa sürede bitirilmesine gayret gösterileceği ifade edilmektedir. Ancak, Bu işlemlerin 31.12.2016 tarihi itibariyle tamamlanamaması nedeniyle Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin mali tablolarında Maddi Duran Varlık Hesapları olması gerekenden daha düşük değerde görünmektedir.

BULGU 3: Kullanılması Gerektiği Değerlendirilen Bazı Hesapların Kullanılmaması

a) Gider Tahakkukları Hesabının Kullanılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmelik'inin "381 Gider Tahakkukları Hesabı" başlıklı 289, 290 ve 291'inci maddelerinde;

"Bu hesabın, kısa vadeli iç ve dış mali borçlar hesap gruplarında izlenmeyen; tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak gelecek aylarda ödenebilir duruma gelecek olan borçlar ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gider tahakkukları hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılacağı ;

Uzun veya kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde yer alan, iç ve dış mali borçlara ilişkin olarak ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek aylarda ya da içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemde ödenecek olan işlemiş faiz tutarı ile kuponlu tahvillerin gelecek aylarda ya da takip eden yılda kupon ödemesi yapılacak işlemiş faiz tutarı bu hesaba kaydedileceği;

Dönem sonunda, uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gider tahakkukları hesabında yer alıp, ödeme zamanına bir yıldan az süre kalan tutarlar bu hesaba aktarılacağı ;

Tahakkuk etmiş olmakla birlikte gelecek aylarda ödenecek borçların ay sonlarında bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği ;

Bu hesapta takip edilen döviz cinsinden faiz gideri tahakkukları, faaliyet dönemi içinde ay sonlarında, faaliyet dönemi sonunda geçici mizandan önce ve ödeme tarihinde T.C. Merkez Bankası döviz satış kuru ile değerlendirileceği ;

Bu hesapta yer alan döviz cinsinden tutarların, faaliyet dönemi içinde ay sonlarında, faaliyet dönemi sonunda ve ödeme tarihinde T.C. Merkez Bankası döviz satış kuru ile değerlendirilmesi sonucu oluşan kur artışı farklarının bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği" hüküm altına alınmaktadır.

Buna göre; İdarenin, dış finansman kaynaklarından sağlamış olduğu ve 310 Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar ve 410 Dış Mali Borçlar hesaplarında takip ettiği, dış borçlarından

kaynaklı faiz giderlerinden, içinde bulunduğu döneme ait olmayan yani tahakkuk etmiş ancak ödenebilir aşamaya gelmemiş olan faiz yükümlülüklerini 381 Gider Tahakkukları hesabını kullanarak muhasebeleştirilmesi ve mali tablosunda raporlaması gerektiği değerlendirilmektedir.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesinde; iç ve dış mali borçlardan kaynaklanan, tahakkuk etmiş ancak ödenebilir aşamaya gelmemiş faiz giderlerinin kayıtlara alınmadığı, diğer bir ifadeyle; 381 Gider Tahakkukları hesabının kullanılmadığı, sadece ilgili dönem içinde ödenen faizlerin 630.04 Giderler hesabında muhasebeleştirildiği ve böylelikle İdarenin yükümlülük altında bulunduğu, gelecek dönemleri ilgilendiren toplam faiz gideri tutarının bilançonun ilgili kısmında raporlanmadığı görülmektedir.

b) Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının Kullanılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı" başlıklı 278'inci maddesinde;

"Bu hesabın, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılacağı;

Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedileceği;

Aynı Yönetmelik'in 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı başlıklı 322 ve 323'üncü maddelerinde ise;

"Bu hesabın, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitlendirilmiş olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılacağı;

Kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitlendirilmiş olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmı bu hesaba alacak, 36

Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler hesap grubunda yer alan ilgili hesaplara borç kaydedileceği”; hüküm altına alınmaktadır.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin; kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya yapılandırılıp takside bağlanmış olan bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan 13.133.667,08 TL'yi izlemek için 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar hesabını kullanması gerektiği değerlendirilmektedir. Bu durumun, İdarenin kamuya olan borçlarının vadesini daha sağlıklı izleyerek gelişmiş bir nakit yönetimine katkıda bulunacağı gibi mali tablo kullanıcılarına da fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "a)310 Cari Yılda Ödenecek Dış Borçlar ve 410 Dış Mali Borçlar hesaplarında takip edilen dış borçlardan kaynaklı faiz giderlerinden, içinde bulunduğu döneme ait olmayan yani tahakkuk etmiş ancak ödenebilir aşamaya gelmemiş olan faiz giderlerinin kayıtlara alınmadığı yani 381 Gider Tahakkukları Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir. Tespit doğrultusunda işlem yapılacaktır.

b)Kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya yapılandırılmış olan bir yıldan daha uzun sürede ödenecek tutarların izlenmesi gerektiği 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir. Tespit doğrultusunda işlem yapılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; bulgu konusu husus kabul edilerek, kullanılması gerektiği halde kullanılmayan 381 Gider Tahakkukları Hesabı ile 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının bundan sonra kullanılmaya başlanacağı ifade edilmektedir. Gelecek yıllara ilişkin uygulamalar takip edilecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsil Edilmemesi

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin, takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01.01.2014 tarihinde yürürlüğe giren "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmeliği" bu faaliyetlerin ücretlendirilmesine ilişkin düzenlemeler getirmektedir.

Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde;

“ ...

a) Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,

d) Geçiş hakkı: İşletmecilere; elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

e) Geçiş hakkı ücreti: İşletmecinin, geçiş hakkı karşılığında geçiş hakkı sağlayıcısına ödeyeceği ücreti,

f) Geçiş hakkı ücret tarifesi: Ek-1’de yer alan Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi Üst Sınırları Tablosunda belirtilen yerlerde, geçiş hakkını kullanacak işletmecilerden talep edilen ücretlerin üst sınırlarını gösteren fiyat tarifesini,

g) Geçiş hakkı sağlayıcısı (GHS): Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere taşınmazın sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

ğ) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketi,”

olarak tanımlanmaktadır.

Yönetmelik'in "Başvuru ve Değerlendirme" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"İşletmecilerin geçiş hakkı kullanımı için Bakanlığa başvurmaları gerektiği belirtilmekte, başvurusu kabul edilen işletmecilerin kamuya ait yerlerden geçiş hakkını kullanabilmesi hususunu düzenleyen aynı maddenin (b) bendinde;

"Hazinenin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar ile mülkiyeti veya tasarrufu belediyelere ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar ile 25.2.1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında kalan yerlerde geçiş hakkını kullanacak işletmeci, ilgili GHS'ye Ek-2'de yer alan belgeler ve Bakanlıktan alınan kullanım onayı ile birlikte başvuruda bulunur. GHS kendisine yapılan geçiş hakkı talebi başvurularını mevzuat çerçevesinde en geç altmış gün içerisinde sonuçlandırır ve sonucunu işletmeciye bildirir. Geçiş hakkı talebinin reddedilmesi durumunda yapılan bildirimde red gerekçeleri açıkça belirtilir." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinin (ç) bendinde;

"Geçiş hakkının kullanılmasının öncelikle tarafların anlaşmasına bağlı olduğu;

"Geçiş Hakkına İlişkin Anlaşma" başlıklı 8'inci maddesinin birinci bendinde;

"İşletmeci ile GHS' nin serbestçe anlaşma yapabileceği; altıncı bendinde; geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin geçiş hakkına ilişkin anlaşmada yer alacağı;

"Geçiş Hakkı Ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde;

"Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için GHS tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve ilk yıldan sonraki geçiş hakkı ücretlerinin bir önceki yıl geçiş hakkı ücretine en fazla Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırımı yapılması suretiyle tespit edileceği;

"Mevcut Geçiş Hakları" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde;

"Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ve bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce sahip olunan geçiş hakları ve imzalanmış olan anlaşmaların herhangi bir sebeple sona ermediği sürece aynı şartlarda uygulanmaya devam olunacağı" hüküm altına alınmaktadır.

Yönetmelik'te, Bakanlık tarafından elektronik haberleşme altyapı bilgi sisteminin (EHABS) kurulacağı ve işletmecilerin geçiş hakkına ilişkin elektronik haberleşme altyapı bilgilerini EHABS' ye kaydetmekle yükümlü olacağı belirtilmektedir.

Yönetmelik hükümlerine göre; Belediyeye ait taşınmazlar üzerinden elektronik haberleşme hizmetini sunmak isteyen işletmeciler, Bakanlıktan onay aldıktan sonra geçiş hakkı için Belediyeye başvuruda bulunacaktır. Başvurusu kabul edilen işletmeci, Belediye ile anlaşma yaparak Yönetmelik'te belirtilen tutardan fazla olmamak kaydıyla, geçiş ücretini de belirleyip mevcut veya yapmayı planladığı altyapı bilgilerini EHABS'ye kaydetmek zorundadır. Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere idarenin sorumluluğunda olan yerlerde elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacı ile altyapı tesisi kuran işletmeler ile sözleşme yapılması ve Yönetmelik'in ekinde yer alan ücret tarifesini geçmemek üzere meclis kararıyla bir ücret tarifesi belirlenmesi gerekmektedir.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından 2016 yılında; altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil edilmesine yönelik gerekli işlemler ile; ilgili firmalarla geçiş hakkı anlaşmaları yapılmadığından geçiş hakkı ücret gelirlerinden mahrum kaldığı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2016 yılında Büyükşehir Belediyemiz tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil edilmesine yönelik olarak; ilgili firmalarla geçiş hakkı anlaşmalarının yapılmaması nedeniyle geçiş hakkı ücret gelirlerinden mahrum kaldığı tarafınızca tespit edilmiştir.

Söz konusu tespitinize ilişkin olarak; Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığına bağlı Bilgi Ağları Şube Müdürlüğü'nün faal olarak hizmet vermesi amacıyla gerekli çalışmalar yürütülmekte olup, gerek personel istihdamı gerekse personel eğitimleri de dahil olmak üzere, söz konusu çalışmaların kısa sürede tamamlanması planlanmaktadır. Bu çerçevede, Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden alınması gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin takip ve tahsil edilmesine en kısa sürede başlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; ilgili firmalarla geçiş hakkı anlaşmalarının yapılmaması nedeniyle geçiş hakkı ücret gelirlerinden mahrum kaldığına ilişkin bulgu konusu husus kabul edilerek, ilgili çalışmaların tamamlanmasının ardından, telekomünikasyon alt yapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil edilmesine en kısa sürede başlanacağı ifade edilmektedir.

Belediyeler gerek mevzuattan, gerekse de özel hukuk ilişkilerinden doğan gelirlerini takip ve tahsil etmekle mükelleftir. "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelikte geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsiline ilişkin hususlar hüküm altına alınmıştır.

Belediye tarafından, kendi sorumluluğunda olan yerlerde elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacı ile altyapı tesisi kuran işletmeler ile sözleşme yapılması ve Yönetmelik'in ekinde yer alan ücret tarifesini geçmemek üzere meclis kararıyla bir ücret tarifesi belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alım İhalelerinin Pazarlık Usulü ile Üçer Aylık Dönemler Halinde Yapılması

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından, sürekli nitelikte olan personel hizmet alımının, üçer aylık dönemler halinde ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21(b) maddesine göre ihale edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir. ..." denilmektedir.

Aynı Kanun'un "Uygulanacak İhale Usuller" başlıklı 18'inci maddesinde,

"İdarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde uygulanacak ihale usulleri;

"a) Açık ihale usulü.

b) Belli istekliler arasında ihale usulü.

c) Pazarlık usulü." şeklinde sıralanmaktadır.

"Pazarlık Usulü" başlıklı 21'inci maddesinin (b) bendinde;

“Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması. ...” hükümlerine yer verilmektedir.

Buna göre; 4734 sayılı Kanun, pazarlık usulü ile ihale yapılabilmesini; doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması şartına bağlamaktadır.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından, 2016 yılı personel ihtiyacının karşılanmasına yönelik hizmet alım ihaleleri; üçer aylık dönemler kapsayacak şekilde ve pazarlık usulü kullanılarak yapılmaktadır. İlgili birimlerce talep edilen personel ihtiyacını karşılamak için; 29.12.2015 tarihinde 01.01.2016 – 31.03.2016 tarihleri arası personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı, 25.03.2016 tarihinde 01.04.2016 – 30.06.2016 tarihleri arası personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı, 29.06.2016 tarihinde 01.07.2016 – 30.09.2016 tarihleri arası personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı, 29.09.2016 tarihinde 01.10.2016 – 31.12.2016 tarihleri arası personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalesi yapıldığı görülmektedir.

Bununla birlikte; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nda 10.09.2014 tarihinde 6552 sayılı Torba Yasa ile yapılan düzenlemede Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında olan işlerden sürekli nitelikte olanlara ilişkin hizmet alımlarında, yüklenme süresi üç yıl olup, işin niteliğinden veya süresinden kaynaklanan zorunlu hâllerde bu süre gerekçesi gösterilmek şartıyla üst yöneticinin onayıyla kısaltılabileceği hükme bağlanmaktadır.

4734 Sayılı Kanunun 21/b maddesine göre pazarlık usulü ile ihale yapılabilmesi için idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması gerekmektedir. İhalenin iptal edilmesi veya işçilerin pozisyon değişikliği gibi gerekçelerin bu çerçevede değerlendirilmesi mümkün değildir. Zira maddede bahsedilen olaylar gelecekte gerçekleşmesi düşünülen olaylar olmayıp “ortaya çıkan” olaylardır.

Dolayısıyla, şartları oluşmadığı halde, ihale yöntemi olarak istisnai bir uygulama olan pazarlık usulünün kullanılması ve sürekli nitelikte olan personel çalıştırılması hizmet alımının üçer aylık dönemler halinde yapılması imkanı bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Büyükşehir Belediyemiz tarafından sürekli nitelikte olan personel hizmet alımının, üçer aylık dönemler halinde ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21(b) maddesine göre ihale edildiği tespit edilmiştir.

Büyükşehir Belediyemiz tarafından 2015/47272 İKN ile personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalesine çıkılmış, 10.12.2015 tarihinde ihalesi yapılmıştır. İhaleye katılan firmalardan 4 adet firma idare kararından sonra Kamu İhale Kurumuna itirazın şikayet başvurusunda bulunmuştur. Bunun üzerine 2015/UH.I-2022, 2015/UH.I-2023, 2015/UH.I-2024, 2015/UH.1-2056 karar no'lu Kamu İhale Kurul kararları çıkmıştır. Kurul kararlarının firmalar tarafından mahkemeye taşınması sonucunda 6 adet daha 2015/MK-472, 2015/MK-486, 2016/MK-68, 2016/MK-237, 2016/MK-300, 2016/MK-351 Kamu İhale Kurul Kararı çıkmıştır. En son çıkan karar 03.08.2016 tarihlidir. Bu sebeple ihale sürecinin uzaması ve ihalenin sonuçlanmamasından dolayı söz konusu işin ve hizmetlerin gecikmesi ve hatta durmasının yanı sıra mevsimlerin geçmesinden dolayı kesintiye uğramaması için ihalenin pazarlık usulü ile yapılması zorunlu hale gelmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; ihaleye katılan firmalar tarafından Kamu İhale Kurumuna itirazın şikayet başvurusunda bulunulduğu ve Kurumdan çıkan kararlar nedeniyle de ihale sürecinin uzaması ve ihalenin sonuçlanmamasından dolayı söz konusu işin ve hizmetlerin gecikmesi ve hatta durmasının yanı sıra mevsimlerin geçmesinden dolayı kesintiye uğramaması için ihalenin pazarlık usulü ile yapılması zorunlu hale geldiği ifade edilmektedir.

Bilindiği üzere ihale kararı karşı Kamu İhale Kurumuna yapılan itirazlar ihale sürecini ancak kurul kararı açıklanıncaya kadar durdurur, yani kurul kararı neticesinde ihale kesinleşir. İdarenin kurul kararı doğrultusunda sözleşme imzalayarak ihaleyi sonuçlandırması gerekmektedir. Sözleşmenin imzalanması ve işe başlanılmasının ardında kurul kararının yargıya taşınması işi durdurmaz, ilerleyen aşamalarda ortaya çıkan yargı kararları doğrultusunda KİK kararını değiştirebilir, bu durum da idarenin yeni ortaya çıkan kararlar doğrultusunda işlem yapması, eğer gerekiyor ise düzeltici işlem tesis edilerek işe devam

edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla KİK'e itirazların bulunması ve bu konuda çeşitli tarihlerde kararların ortaya çıkması, istisnai durumlar için düzenlenmiş olan pazarlık usulü kullanılarak ihaleye çıkılması için bir gerekçe oluşturmaz.

Ayrıca, söz konusu ihale İdare tarafından, 04.02.2016 tarihinde iptal edilmiştir. Bu tarihten itibaren idarenin yeni ihalenin hazırlıklarını makul bir süre içerisinde tamalayarak, açık ihale usulu ile ihaleye çıkılması gerekmektedir. Bu durumda pazarlık usulü ancak yeni ihale hazırlıkları tamamlanıncaya kadarki süre için sözkonusu olabilir. Mevcut durumda ise sürekli bir şekilde, üçer aylık dönemler halinde pazarlık usulü kullanılarak Kamu İhale Kanunu hükümlerine aykırı hareket edilmiştir.

BULGU 3: Belediye ile Tüm-Bel-Sen Arasında İmzalanan Sosyal Denge Sözleşmesinde Mevzuatın Öngördüğü Sınırın Üzerinde Aidat Öngörülmesi

Belediye ile Tüm Bel-Sen arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinin “Üyelik Aidatı” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“TÜM BEL-SEN üyelerinden ve diğer sendika üyesi kamu çalışanlarından memur taban aylığın %1 oranında sözleşme aidatı alınması, sendika üyesi olmasında kanunen engel olmayan kamu çalışanlarından hiçbir sendikaya üye olmayanların sözleşmeden yararlanabilmesi için her ay memur taban aylığının %5’i oranında üyelik aidatı alınması” hükmü yer almaktadır.

Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2016 ve 2017 Yıllarını Kapsayan 3’ncü Dönem Toplu Sözleşmenin, Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme kısmının “Sosyal Denge Tazminatı” başlıklı 1’inci maddesinde;

“Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine; 4688 sayılı Kanun’un 32’nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde, en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100’ünü geçmemek üzere, sosyal denge ödemesi yapılabileceği, sosyal denge sözleşmesi imzalayan sendikanın üyesi olmayan kamu görevlilerinden ise, aynı unvanlı personelden alınacak aidatın iki katına kadar, taraf sendika tarafından sosyal denge sözleşmesi aidatı alınabileceği; bu aidatı ödeyen kamu görevlilerinin söz konusu sözleşmeden aynı usul ve esaslar dahilinde yararlanabileceği” hüküm altına alınmaktadır.

Buna göre; sözleşmeye taraf sendikaya üye olmayan çalışanlardan alınacak aidatın, aynı unvanlı sendika üyesi çalışanın ödeyeceği üyelik aidatının iki katını geçmemesi gerekmektedir. Dolayısıyla hiç bir sendikaya üye olmayan çalışanlardan, sosyal denge sözleşmesinden faydalanma şartı olarak, memur taban aylığının %2'si oranından fazla bir üyelik aidatı kesintisi yapılması mümkün değildir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye ile Tüm-Bel-Sen arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinde mevzuatın öngördüğü sınırın üzerinde aidat alındığı tespit edilmiştir.

2016 ve 2017 yıllarını kapsayan 3. dönem Toplu Sözleşmesinin, Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme kısmının "Sosyal Denge Tazminatı" başlıklı 1. maddesinin 2. bendi gereğince üyelik aidatı kesintisi yapılmaya başlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak

Belediyeler imzalayacakları sosyal denge sözleşmelerinde, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendika ve Toplu Sözleşme Kanunu Hükümlerine ve Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin Toplu Sözleşme hükümlerine uygun hareket etmek durumundadır. Sendika üyesi olmayan çalışanlardan memur taban aylığının %2'si oranından fazla bir üyelik aidatı kesintisi yapılması, zikredilen hükümlere aykırılık teşkil etmenin yanında, sendika üyesi olmayan çalışanların bir nevi cezalandırılması anlamında değerlendirilebilir.

Dolayısıyla hiç bir sendikaya üye olmayan çalışanlardan, sosyal denge sözleşmesinden faydalanma şartı olarak, memur taban aylığının %2'si oranından yüksek bir üyelik aidatı kesintisi yapılmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Mali Düzenlemeler İçeren Yönetmeliklerin Sayıştay'ın İstisari Görüşü Alınmadan Uygulanıyor Olması

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "Daireler Kurulu" başlıklı 27'nci maddesinin dördüncü fıkrasında;

" Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemler, Sayıştayın istisari görüşü alınarak yürürlüğe konulur..."

Sayıştay Denetim Yönetmeliği'nin "Denetim Grup Başkanlıkları" başlıklı 57'nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) alt bendinde;

" Görev alanlarına giren genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenen yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemler hakkında grup görüşünü oluşturmak." hususları hüküm altına alınmaktadır.

Anılan mevzuat hükümlerinde de anlaşılacağı üzere genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenen yönetmeliklerle ilgili olarak Sayıştay görüşünün alınması zorunludur

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından iç düzenleme niteliğinde çıkarılan ve içeriğinde mali hükümler bulunan aşağıdaki Yönetmelikler için Sayıştay'dan istişari görüş alınmadığı görülmüştür.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Reklam, İlan ve Tanıtım Yönetmeliği

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu Hizmet Yönetmeliği

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Terminal Yönetmeliği

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Otopark Yönetmeliği

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Eskart Uygulama Yönetmeliği

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Müzeler Yönetmeliği

Otobüsle Toplu Taşımacılık Esaslarına Dair Yönetmelik

Konukeyi Yönetimi ve Çalışması Hakkında Yönetmelik

Buna göre; Yönetmelik hükümlerinin, Sayıştay'ın istişari görüşü alınmadan yürürlüğe konulması, hem yasal düzenlemelere aykırılık teşkil etmekte hem de ileride mali nitelikte sorumluluk doğurma riski ihtiva etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Büyükşehir Belediyemiz tarafından iç düzenleme niteliğinde çıkartılan ve içeriğinde mali hükümler bulunan yönetmelikler için Sayıştay Başkanlığı 'ndan görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

Bundan sonraki Büyükşehir Belediyemiz tarafından iç düzenleme niteliğinde çıkarılan ve içeriğinde mali hükümler bulunan yönetmelikler için Sayıştay Başkanlığı'ndan istişari görüş alınacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, bulguya iştirak edildiği ifade edilmektedir. Buna göre; Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından çıkarılacak, içeriğinde mali hükümler bulunan iç düzenleme niteliğindeki Yönetmelikler için Sayıştay Başkanlığı'ndan istişari görüş alınması gerekmektedir. Mali hükümler içeren Yönetmeliklerin, Sayıştay istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulmasının, gelecekte doğabilecek mali nitelikteki sorumlulukların önüne geçilmesinde önemli rol oynayacağı değerlendirilmektedir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları**

ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2016 YILI BİLANÇOSU		
AKTİF HESAPLAR		
1 - Dönen Varlıklar	140.758.473,69	
10 - Hazır Değerler	42.937.779,19	
100 - Kasa Hesabı		0,00
101 - Alınan Çekler Hesabı		0,00
102 - Banka Hesabı		42.053.949,09
103 - Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı (-)		0,00
104 - Proje Özel Hesabı		24.505,59
105 - Döviz Hesabı		180.715,61
106 - Döviz Gönderme Emirleri Hesabı (-)		0,00
108 - Diğer Hazır Değerler Hesabı		0,00
109 - Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı		678.608,90
11 - Menkul Kıymet ve Varlıklar	0,00	
110 - Hisse Senetleri Hesabı		0,00
111 - Özel Kesim Tahvil Senet ve Bonoları Hesabı		0,00
112 - Kamu Kesimi Tahvil Senet ve Bonoları Hesabı		0,00
117 - Menkul Varlıklar Hesabı		0,00
12 - Faaliyet Alacakları	15.803.559,74	

T.C. Sayıştay Başkanlığı

	120 - Gelirlerden Alacaklar Hesabı		3.518.407,02
	121 - Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı		12.128.449,38
	122 - Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı		156.683,34
	126 - Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı		0,00
	127 - Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı		20,00
	13 - Kurum Alacakları	8.460.403,71	
	132 - Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı		8.460.403,71
	137 - Takipteki Kurum Alacakları Hesabı		0,00
	139 - Diğer Kurum Alacakları Hesabı		0,00
	14 - Diğer Alacaklar	32.694,15	
	140 - Kişilerden Alacaklar Hesabı		32.694,15
	15 - Stoklar	20.197.316,65	
	150 - İlk Madde ve Malzeme Hesabı		20.197.316,65
	153 - Ticari Mallar Hesabı		0,00
	157 - Diğer Stoklar Hesabı		0,00
	16 - Ön Ödemeler	50.368.875,55	
	160 - İş Avans ve Kredileri Hesabı		0,00
	161 - Personel Avansları Hesabı		0,00
	162 - Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı		15.562.018,26
	164 - Akreditifler Hesabı		0,00
	165 - Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabı		34.806.857,29
	166 - Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Akreditif Hesabı		0,00
	167 - Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Avans ve Akredif Hesabı		0,00
	18 - Gelecek Aylara Ait Giderler	0,00	

T.C. Sayıştay Başkanlığı

	180 - Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı		0,00
	181 - Gelir Tahakkukları Hesabı		0,00
	19 - Diğer Dönen Varlıklar	2.957.844,70	
	190 - Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı		2.957.844,70
	191 - İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı		0,00
	197 - Sayım Noksanları Hesabı		0,00
	198 - Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı		0,00
	2 - Duran Varlıklar	1.294.932.300,75	
	21 - Menkul Kıymet ve Varlıklar	0,00	
	217 - Menkul Varlıklar Hesabı		0,00
	22 - Faaliyet Alacakları	417.561,85	
	220 - Gelirlerden Alacaklar Hesabı		249.333,70
	222 - Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı		168.228,15
	226 - Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı		0,00
	227 - Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı		0,00
	23 - Kurum Alacakları	0,00	
	232 - Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı		0,00
	239 - Diğer Kurum Alacakları Hesabı		0,00
	24 - Mali Duran Varlıklar	80.631.423,76	
	240 - Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı		31.364.593,76
	241 - Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı		49.266.830,00
	247 - Sermaye Taahhütleri Hesabı (-)		0,00
	25 - Maddi Duran Varlıklar	1.210.853.537,55	
	250 - Arazi ve Arsalar Hesabı		463.152.430,53

T.C. Sayıştay Başkanlığı

	251 - Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı		371.909.384,04
	252 - Binalar Hesabı		181.176.105,78
	253 - Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı		28.573.418,22
	254 - Taşıtlar Hesabı		231.561.011,14
	255 - Demirbaşlar Hesabı		39.849.292,88
	256 - Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı		0,00
	257 - Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)		-223.126.472,09
	258 - Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı		117.758.367,05
	259 - Yatırım Avansları Hesabı		0,00
	26 - Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00	
	260 - Haklar Hesabı		4.150.751,40
	264 - Özel Maliyetler Hesabı		0,00
	268 - Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)		-4.150.751,40
	28 - Gelecek Yıllara Ait Giderler	0,00	
	280 - Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı		0,00
	281 - Gelir Tahakkukları Hesabı		0,00
	29 - Diğer Duran Varlıklar	3.029.777,59	
	294 - Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı		10.045.108,46
	297 - Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı		0,00
	299 - Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)		-7.015.330,87
	AKTİF TOPLAMI		1.435.690.774,44
	9 - Nazım Hesaplar		
	90 - Ödenek Hesapları	0,00	

T.C. Sayıştay Başkanlığı

	900 - Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı		0,00
	906 - Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Ödenekler Hesabı		0,00
	91 - Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	56.975.243,09	
	910 - Alınan Teminat Mektupları Hesabı		56.975.243,09
	912 - Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı		0,00
	92 - Taahhüt Hesapları	60.904.368,31	
	920 - Gider Taahhütleri Hesabı		60.904.368,31
TOPLAM			117.879.611,40
GENEL TOPLAM			1.553.570.385,84

PASİF HESAPLAR			
3 - Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		273.646.096,86	
	30 - Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	43.132.253,42	
	300 - Banka Kredileri Hesabı		43.132.253,42
	303 - Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı		0,00
	304 - Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı		0,00
	307 - Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar Hesabı		0,00
	308 - Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri Hesabı		0,00
	309 - Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı		0,00
	31 - Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	33.753.686,24	
	310 - Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hesabı		33.753.686,24
	32 - Faaliyet Borçları	77.471.048,77	
	320 - Bütçe Emanetleri Hesabı		77.471.048,77

T.C. Sayıştay Başkanlığı

	322 - Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı		0,00
	329 - Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı		0,00
	33 - Emanet Yabancı Kaynaklar	82.138.247,74	
	330 - Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı		5.475.974,74
	333 - Emanetler Hesabı		76.662.273,00
	34 - Alınan Avanslar	0,00	
	340 - Alınan Sipariş Avansları Hesabı		0,00
	349 - Alınan Diğer Avanslar Hesabı		0,00
	36 - Ödenecek Diğer Yükümlülükler	36.054.108,12	
	360 - Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı		0,00
	361 - Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı		0,00
	362 - Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı		0,00
	363 - Kamu İdareleri Payları Hesabı		0,00
	368 - Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı		36.054.108,12
	37 - Borç ve Gider Karşılıkları	30,00	
	372 - Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı		30,00
	379 - Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı		0,00
	38 - Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	0,00	
	380 - Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı		0,00
	381 - Gider Tahakkukları Hesabı		0,00
	39 - Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	1.096.722,57	
	391 - Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı		0,00
	397 - Sayım Fazlaları Hesabı		1.096.722,57
	399 - Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı		0,00

4 - Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	317.165.712,18	
40 - Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	218.703.479,10	
400 - Banka Kredileri Hesabı		218.703.479,10
403 - Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı		0,00
404 - Tahviller Hesabı		0,00
407 - Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar Hesabı		0,00
408 - Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri Hesabı		0,00
409 - Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı		0,00
41 - Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	98.462.233,08	
410 - Dış Mali Borçlar Hesabı		98.462.233,08
42 - Faaliyet Borçları	0,00	
429 - Diğer Faaliyet Borçları Hesabı		0,00
43 - Diğer Borçlar	0,00	
430 - Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı		0,00
438 - Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı		0,00
44 - Alınan Avanslar	0,00	
440 - Alınan Sipariş Avansları Hesabı		0,00
449 - Alınan Diğer Avanslar Hesabı		0,00
47 - Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	
472 - Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı		0,00
479 - Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı		0,00
48 - Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	0,00	
480 - Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı		0,00
481 - Gider Tahakkukları Hesabı		0,00

49 - Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	
499 - Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı		0,00
5 - Öz Kaynaklar	844.878.965,40	
50 - Net Değer	690.669.840,98	
500 - Net Değer Hesabı		690.669.840,98
51 - Değer Hareketleri	0,00	
511 - Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı		0,00
519 - Değer Hareketleri Sonuç Hesabı		0,00
57 - Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	135.228.995,89	
570 - Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı		135.228.995,89
58 - Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	0,00	
580 - Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)		0,00
59 - Dönem Faaliyet Sonuçları	18.980.128,53	
590 - Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı		18.980.128,53
591 - Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)		0,00
PASİF TOPLAMI	1.435.690.774,44	
9 - Nazım Hesaplar		
90 - Ödenek Hesapları	0,00	
901 - Bütçe Ödenekleri Hesabı		0,00
905 - Ödenekli Giderler Hesabı		0,00
907 - Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabı		0,00
91 - Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	56.975.243,09	
911 - Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı		56.975.243,09
913 - Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı		0,00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

92 - Taahhüt Hesapları	60.904.368,31	
921 - Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı		60.904.368,31
TOPLAM		117.879.611,40
GENEL TOPLAM		1.553.570.385,84

ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2016 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU							
Hesap Kodu	I	GİDERİN TÜRÜ	CARİ YIL (N)	Hesap Kodu	I	GELİRİN TÜRÜ	CARİ YIL (N)
630	01	Personel Giderleri	71.078.188,21	600	01	Vergi Gelirleri	6.214.735,24
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.566.083,65	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	55.057.528,94
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	149.628.011,13	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	18.924.159,41
630	04	Faiz Giderleri	39.630.682,51	600	05	Diğer Gelirler	352.944.605,51
630	05	Cari Transferler	5.037.384,60	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	49.247,91
630	07	Sermaye Transferleri	0,00				
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	6.483.738,57				
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	23.006,00				
630	13	Amortisman Giderleri	61.242.856,21				
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	70.058.626,01				
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	41.307,26				
630	99	Diğer Giderler	420.264,33				
		GİDERLER TOPLAMI	414.210.148,48			GELİRLER TOPLAMI	433.190.277,01
						FAALİYET SONUCU (+/-)	18.980.128,53

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>